

แลสัตว์ทดลองตำมาตรฐาน ห้ามทดสอบ'อาหาร-ยา'เหลว

แลสัตว์ทดลองไทยของทั้งหน่วยงานรัฐและเอกชนทั้งหมด ถูกเลี้ยงดูไว้มาตรฐานสากล ห้ามส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์ทั้งยาและอาหารที่ผลิตออกจำหน่าย โดยใช้สัตว์เหล่านี้ทดลอง ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพคนไทย แลเหตุเป็นเพราะผู้บริหารไววิสัยทัศน์และงบประมาณไม่เพียงพอ เร่งคลอด พ.ร.บ.การเลี้ยง-ดูแลสัตว์เพื่อการทดลอง

สัตว์ทดลอง

เมื่อวันที่ 3 เมษายน ดร.ประพนธ์ จาติกวณิช ประธานคณะกรรมการแห่งชาติเพื่อการพัฒนางานเลี้ยง และใช้สัตว์เพื่องานวิจัย งานทดสอบ งานผลิตชีววัตถุ และงานสอน สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ(วช.) เปิดเผยว่า จากการติดตามตรวจสอบสถานภาพ การเลี้ยง การใช้สัตว์ที่เลี้ยงไว้เพื่อนำไปทดลอง และทำงานวิจัย พบว่าหน่วยงานเกือบทุกแห่งที่เลี้ยงและผลิตสัตว์เหล่านี้ ทำได้คือมาตรฐานสากลอย่างมี ทั้งของคณะวิทยาศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ ของสถาบันการศึกษาต่างๆ ทุกแห่ง รวมไปถึงห้องปฏิบัติการเภสัชกรรม และกรมปศุสัตว์ รวมประมาณ 72 หน่วยงาน ทั้งของรัฐภาคและเอกชน ทั้งนี้ ตามมาตรฐานสากลว่าด้วยการเลี้ยงสัตว์ทดลอง กำหนดไว้ว่า สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ที่เลี้ยงต้องป้องกันการติดเชื้อ สามารถควบคุมสภาวะแวดล้อมและการจัดการเพื่อให้สัตว์กินคืออยู่ดี รวมทั้งบุคลากรที่เลี้ยงต้องมีความรู้ และมีประสบการณ์อย่างดีแต่สถานที่ที่กล่าวมาทั้งหมด ไม่มีคุณสมบัติเหล่านี้เลย

ดร.ประพนธ์กล่าวว่า จากการเข้าไปตรวจสอบสถานที่เลี้ยงสัตว์ทดลองหลายแห่ง ที่เลี้ยงหนูแฮมสเตอร์ หนูแรท หนูเม้าส์ กระต่าย สุนัข แมว ฯลฯ ทุกแห่งแลสัตว์เหล่านี้ต่ำกว่ามาตรฐานสากลอย่างมี สถานที่เลี้ยงแออัด พนักงานที่ดูแลสัตว์ซึ่งตามหลักแล้วต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนี้ แต่ที่ประเทศไทยมักจะใช้คนงานหรือผู้ถูกกลโกงจากหน่วยงานอื่นให้มาเลี้ยงสัตว์ทดลอง ทำให้เลี้ยงไม่ถูกหลัก สัตว์อ่อนแอ เมื่อนำไปใช้ทดสอบกับอาหาร และยา ผลการทดสอบยาจะไม่ได้มาตรฐานด้วยก็ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้วยที่เราไม่มีความรู้มาก่อน เช่น ยาสมุนไพร ที่นำมาทำเป็นแคปซูลหรือเปลี่ยนรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ เราจะไม่มีโอกาสรู้เลยว่ายานั้นปลอดภัยจริงหรือไม่ เพราะสัตว์ทดลองไม่มีคุณภาพ

"จากการเก็บข้อมูลและสำรวจสถานที่เลี้ยงสัตว์ทดลองทุกแห่งในประเทศไทย พบว่า มีมาตรฐานตามหลักสากลเพียงแห่งเดียว คือของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ตั้งอยู่ที่ ก.ไอที ทอม. เท่านั้น นอกจากนี้ก็ถือว่าไม่ได้มาตรฐานทั้งสิ้น สาเหตุหลักของความไม่มาตรฐานเกิด

จากงบประมาณไม่เพียงพอ และความไม่มีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารเป็นหลัก เพราะเห็นว่าเรื่องเหล่านี้ไม่ค่อยมีความสำคัญ ซึ่งเป็นความคิดที่ผิดอย่างหนัก" ดร.ประพนธ์กล่าว

ดร.ประพนธ์กล่าวอีกว่า หากปล่อยให้การเลี้ยงสัตว์ทดลองเป็นไปอย่างไม่ได้มาตรฐานเช่นในปัจจุบัน นอกจากจะมีผลกระทบต่อคุณภาพคนไทย และผลงานทางวิชาการในภาพรวมด้วยเพราะเมื่อสัตว์ทดลองไม่มีคุณภาพและไม่ได้มาตรฐานจึงไวใจไม่ได้วายเป็นอาหารที่ต้องผ่านกระบวนการทดสอบจากสัตว์ทดลองเหล่านี้ จะได้มาตรฐานด้วยหรือไม่ คนทราบว่ามีวิสาหกิจผลิตอาหารขึ้นน้ำที่ต้องส่งอาหารหรือยาไปต่างประเทศนั้น ไม่เคยใช้มาตรฐานการทดสอบความปลอดภัยของอาหารและยาในเมืองไทยเลย ต้องใช้มาตรฐานสากลทั้งหมด เพราะกลัวจะไม่ได้รับการยอมรับจากต่างประเทศ

ประธานคณะกรรมการแห่งชาติเพื่อการพัฒนางานเลี้ยงฯ กล่าวด้วยว่า ขณะนี้ทาง วช. ได้พยายามผลักดันให้นักวิจัยและสถาบันที่เลี้ยงสัตว์ทดลอง เอาใจใส่สัตว์ทดลองมากยิ่งขึ้น ขณะนี้ได้มีการร่างพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) การเลี้ยงและใช้สัตว์ทดลองเพื่องานทางวิทยาศาสตร์ พ.ศ.... ไว้แล้ว หลักการใน พ.ร.บ.ฉบับนี้คือ ให้คำนึงถึงชีวิตสัตว์ที่นำมาใช้ในงานวิทยาศาสตร์ว่าเป็นสิ่งมีชีวิตที่จะต้องได้รับการคุ้มครองสิทธิตามธรรมชาติของสัตว์ ไม่นำมาใช้งานโดยไม่มีเหตุจำเป็น และสัตว์ต้องได้รับการเลี้ยงให้อยู่ดี กินดี ไม่เครียด เพื่อให้ผลงานที่เกิดจากการใช้สัตว์ถูกต้อง แม่นยำ สามารถนำมาใช้กับคนหรือสัตว์ได้โดยไม่เกิดโทษ

"นอกจากนี้ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ในปัจจุบันที่รวดเร็วไปมาก เช่น มีการตัดแต่งสารพันธุกรรมของสัตว์ เพื่อให้สัตว์ออกมาตามแบบที่ออกไว้ สิ่งเหล่านี้อาจจะเกิดความเสียหายต่อมนุษย์และสัตว์ใหม่ๆ ที่เกิดออกมา การกำกับดูแล สัตว์ทดลองจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ขณะนี้ร่าง พ.ร.บ.ดังกล่าวอยู่ระหว่างการประชุมความคิดเห็นจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง คาดว่าจะแล้วเสร็จภายในปีนี้" ดร.ประพนธ์กล่าว